

Άγαθός, ό (Β) Κ.Δ. (Ε.Γ./ΚΕΙΜ.)

ΡΙΖΑ: Αρχ. σημ. «γενναίος, ευγενής, έμπειρος, πιθ. < Α-αθροιστικό + ind/e *GHADH- «κρατώ γερά» από όπου Α-ΚΑΘ- ΟΣ > ΑΓΑΘΟΣ < με τροπή του -Κ- σε -Γ- ίσως από επίδρο. ΑΓΑ/ΑΓΑΝ, πβ. σανσκρι. GADHYA- «σταθερός». (Βλ. ΕΙΔ. ΑΝΑΦ. 8).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ:

1) Άγαθός, αυτός που είναι καλός με βάση το απαράμιλλο πρότυπο του Θεού και κατ' επέκταση: **α)** πραϋς, ταπεινός και δίκαιος άνθρωπος, **β)** παρόμοια και ωφέλιμος, χρήσιμος, πρακτικά σωτήριος και παραμένει αθώος και αισθάνεται μακάριος και ευτυχισμένος.

2) (Για γη, καρπό, δέντρο) καρποφόρος, γόνιμος, παραγωγικός.

3) Κάθε τι αγαθό (ως χαρακτηρισμός θεωρητικά και πρακτικά) όπως: λόγος, έργο, πίστη, ελπίδα, συνείδηση, θέλημα και εκδήλωση ανιδιοτελής προσφοράς.

ΟΜΟΡΡΙΖΑ: Άγαθοποιῶ Mat 3:4, Άγαθοποιός 1Pe 2:14, Άγαθοποιῖα 1Pe 4:19, Άγαθουργῶ Act 14:17, Άγαθωσύνη Eph 5:9, Άγαθότης (μόνο Ο') Sos 1:1, 12:12, Sosr 45:23, Ἐνάρετος (μόνο Ο') 4Mac 11:5.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: Εὐεργέτης Luk 22:25, Εὐποιῖα Heb 13:16, Εὐεργετῶ Act 10:38, Εὐεργεσία Act 4:9, Καλοποιῶ 2Th 3:13, Καλός Mat 3:10, Καλῶς Mat 5:44, Χρηστός 1Co 15:33, Χρηστότης Rom 3:12, Χάρις 2Co 1:15, Ωφέλιμος 1Ti 4:8, (Βλ. επίσης Ἄριστος, Βελτίων, Βέλτιστος).

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: Άγενής 1Co 1:28, Κακοποιός 1Pe 4:15, Κακός Mat 21:41, Πονηρός Mat 5:11,27,29,45.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1) Επίθετο β' κλίσης, τρικατάληκτο σε: -ός, -ή, -όν, εμφανιζόμενο στο κείμενο και ως: αγαθά, αποκτήματα (Luk 12:18,19), αγαθή πράξη, το καλό (Joh 5:29), ανεξίκακος (2Ti 2:24), δίκαιος (Luk 23:47, 2Ti 4:8), χρηστός (Mat 11:30, Eph 4:32).

2) Η λ. σχηματίζει ανώμαλα παραθετικά επίθετα: **α)** συγκριτ. βαθμός: βελτίων, ἀμείνων, κρείσσων, λωῖων (λώων), **β)** συγκριτ.: (ποιητ. τύπου) βέλτερος, λωῖτερος, ωσ. φέρτερος, **γ)** υπερθ.: βέλτιστος, ἄριστος, κράτιστος, λώιστος (λώστος), **δ)** υπερθ. ποιητ. τύπου: βέλτατος, φέρτατος, φέριστος.

3) Σε κοινή χρήση σχημ. το επίρ. εὔ = καλώς.

Για αναλυτική μελέτη βλ. αρχαιοελληνική γραμματική ΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ.

ΤΥΠΟΙ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΤΟΥ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

- 1) Άγαθά: Ονομαστική-αιτιατική πληθυντικού ουδετέρου γένους.
- 2) Άγαθαί: Ονομαστική πληθυντικού θηλυκού γένους.
- 3) Άγαθάς: Αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους.
- 4) Άγαθέ: Κλητική ενικού αρσενικού γένους.
- 5) Άγαθηῖ: Δοτική ενικού θηλυκού γένους.
- 6) Άγαθή: Ονομαστική ενικού θηλυκού γένους.
- 7) Άγαθήν: Αιτιατική ενικού θηλυκού γένους.
- 8) Άγαθῆς: Γενική ενικού θηλυκού γένους.
- 9) Άγαθοῖς: Δοτική πληθυντικού αρσενικού ή ουδετέρου γένους.
- 10) Άγαθόν: Ονομαστική-αιτιατική ενικού ουδετέρου γένους.
-Αιτιατική ενικού αρσενικού γένους.
- 11) Άγαθός: Ονομαστική ενικού αρσενικού γένους.
- 12) Άγαθοῦ: Γενική ενικού αρσενικού ή ουδετέρου γένους.
- 13) Άγαθούς: Αιτιατική πληθυντικού αρσενικού γένους.
- 14) Άγαθῶ: Δοτική ενικού αρσενικού ή ουδετέρου γένους.
- 15) Άγαθῶν: Γενική πληθυντικού αρσενικού ή θηλυκού ή ουδετέρου γένους.

ΣΥΜΦΡΑΖΟΜΕΝΑ (CONTEXT) – ΛΕΞΗ-ΦΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

ΛΕΞΗ: Η λ. ανταποκρίνεται κατά απόλυτο, πρώτιστο και κύριο λόγο στον Δημιουργό Θεό ως την πηγή της αγαθότητας και από αυτή σαν αφετηρία προέλευσης και καταγωγής παντός αγαθού και τέλειου δώρου (Mar 10:18, Jas 1:17). Η έννοια της λ. επεκτείνεται και στον άνθρωπο «ως εικόνα Θεού» πλασθέντα με δυνατότητα σχετικής εφαρμογής στα πλαίσια της ταπεινοφροσύνης, πραότητας και δικαιοσύνης. Εφαρμόζεται δε με ακρίβεια μέσα σ' ένα περιβάλλον λατρείας προς τον Θεό, με πνεύμα και αλήθεια και προσφορά ολόκαρδης υπηρεσίας προς τον πλησίον με υποδειγματική ταπεινοφροσύνη. Τέλος επισημαίνεται ότι η αγαθότητα είναι μια πτυχή του πνεύματος του Θεού. (Παραβ. Mat 25:15, Rom 15:2, 16:19, Gal 5:13, Phl 6, Act 9:36, Eph 2:10, 1Ti 1:5,19, 2Ti 2:21, 3:17, Jac 1:17, 3:17, 1Pe 3:10,16, Gal 5:22).

ΦΡΑΣΗ: «Οὐδεὶς ἀγαθός εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός» (Mar 10:18).

ΣΥΜΦΡΑΖΟΜΕΝΑ:

Η αγαθότητα εμφανίζεται με ό,τι καλύτερο μπορεί να προσφέρει μια αγαθή προσωπικότητα ως δώρο σε κάθε εγκάρδια προσπάθεια για να κάνει το καλό (Mat 25:21): σε κάθε φιλάγαθη εκδήλωση έμπρακτης αποδοχής μιας ολοκληρωτικής θυσίας και προσφοράς προς την ανθρωπότητα, όπως του Ιησού Χριστού, που έχει ως βάση

το θάρρος και την εκπλήρωση σεβασμού με τον προσήκοντα τρόπο (Luk 23:50-53)· η ακτινοβολία της προσωπικότητας που λάμπει, μια τέλεια εκπλήρωση της αγαθοεργίας, η οποία εμφανίζει την αναγνώριση των καλών καρπών και ταυτόχρονα του εσφαλμένου τρόπου της εκδήλωσής της (Joh 7:02)· η ολοκληρωμένη εκδήλωση της ταπεινοφροσύνης με την απόδοση της δέουσας τιμής στον Θεό (Mar 10:18)· η υπερβατική πορεία της έννοιας του αγαθού και η αταλάντευτη, χωρίς δισταγμό ακόμα και προς το θάνατο, εν γνώσει της εκούσιας προσφοράς της ζωής, ως αντάλλαγμα και αντίλυτρο για πολλούς (Rom 5:7-8)· η διασύνδεση του αγαθού με άλλες αρετές όπως την υπομονή, την πίστη, την ελεημοσύνη, την ελπίδα και κυρίως με την αγάπη (Rom 2:7, Tit 2:10, Act 9:36, 2Th 2:16, 1Ti 1:5) και με τη συνείδηση (1Ti 1:5,17, Act 23:1, 1Pe 3:16,21)· τέλος η λ. συνδέεται άμεσα με την καρδιά (Luk 8:15).

Η εννοιολογική πληρότητα της έκφρασης της αγαθότητας προέρχεται απευθείας από τον ίδιο τον Δημιουργό (ως το απαράμιλλο πρότυπο όσον αφορά το τι είναι αγαθό), καθώς είναι απόλυτα εναρμονισμένη σύμφωνα με τις οδούς Του και τα λόγια Του τα οποία ήταν είναι και θα είναι αιώνια ο Υπέρτατος Κανόνας για όλο το Σύμπαν: ο ορισμός και η σύνοψη κάθε αγαθότητας (παραβ. Mar 10:17,18, Mat 19:17 και 5:48).

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ: Act 9:36, Mar 10:18, Mat 19:17, Luk 18:19, Joh 5:29, Rom 12:2, 1Th 5:15, 3Jo.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ:

1) Στο εδάφιο Mar 10:18 η λ. *Αγαθός* ταυτίζεται με τη μοναδικότητα του Θεού, πράγμα που αποτελεί ένα διαχωριστικό σημείο μεταξύ του Χριστιανισμού και των Εθνικών.

2) Η λ. *Αγαθῶ* (ἔργω) στο εδάφιο Rom 13:3 περιλαμβάνεται σε μια φράση με ύφος «όχι ρητορικό» αλλά με «διαλεκτική απαλότητα» και μάλιστα με ευχάριστη παραμονή στην «παροιμιακή βραχύτητα». Πρόκειται για ένα λογοτεχνικό χαρακτηριστικό της «Κοινής» Ελληνικής γλώσσας το οποίο περιλαμβάνεται στις Χριστιανικές Ελληνικές Γραφές (Καινή Διαθήκη).

3) Η λ. *Αγαθέ* στο εδάφιο Mat 25:23 μεταφέρει μια εικόνα και παρομοίωση από την καθημερινή ζωή των βιβλικών χρόνων. Εδώ από τον τομέα της εμπορικής και της τραπεζικής ζωής. Πρόκειται για ένα λογοτεχνικό χαρακτηριστικό της «Κοινής» Ελληνικής γλώσσας το οποίο περιλαμβάνεται στις Χριστιανικές Ελληνικές Γραφές (Καινή Διαθήκη).

4) Η λ. *Ἀγαθῶν* στο εδάφιο Luk 1:53 περιλαμβάνεται (με κατάλληλες μετοχές ή αναφορικές προτάσεις) σε μια απαρίθμηση των έργων του Θεού σε αναλογία προς ελληνιστικές ευλογίες, αρετολογίες και δοξολογίες. Πρόκειται για ένα λογοτεχνικό χαρακτηριστικό του (πρωτότυπου) κειμένου των Χριστιανικών Ελληνικών Γραφών (Καινή Διαθήκη).

5) Η λ. *Ἀγαθά* στο εδάφιο Rom 10:15 αποτελεί εκπλήρωση προφητείας (παραβ. Ο': Εβρ. Γραφ. Παλ. Διαθ./Ο' Hsa 52:7).

6) Η λ. *Ἀγαθός* στο εδάφιο 1Pe 3:10 αποτελεί παραπομπή από σχετικό εδάφιο Εβρ. Γραφ. (Ο': Παλ. Διαθ./Ο' Psa 34:12-16).

7) Η λ. *Ἀγαθοῦ* στο εδάφιο 1Pe 3:11 αποτελεί παραπομπή από σχετικό εδάφιο Εβρ. Γραφ. (Ο': Παλ. Διαθ./Ο' Psa 34:12-16). 3) Η σύνθετη αυτή λ. ΑΓΑΘΟΣ (βλ. ΡΙΖΑ) αποτελεί (ως σύνθεση) ένα από τα γνωρίσματα της «Κοινής» Ελληνικής γλώσσας τα οποία περιλαμβάνονται στις Χριστιανικές Ελληνικές Γραφές (Καινή Διαθήκη).

8) Η λ. *Ἀγαθός* συνδυάζει την απόδοση ευχαριστιῶν ως πηγή παντός αγαθού και τέλειου δώρου (Jac 1:17) και ελέους (στοργικής καλοσύνης) (Ο' Παλ. Διαθ. Ο' Psa 118:29, 119:66,68).

ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ (Ο'): Gen 24:10, Pro: 6:11.